

תוכנית ההשכלה בשב"ס

יחידת הוראה
עברית כשפה שנייה | פתיחה והיכרות

תוכן עניינים

3

הקדמה למורה

---

4 - 5

רמת מתחילים א'

---

6 - 9

דפי עבודה

---

10 - 11

רמת מתחילים ב'

הקדמה למורה

יחידה זו מהווה פתיח עבור עשר יחידות ההוראה בעברית, במסגרת תוכנית ההשכלה של שירות בתי הסוהר.

מערך השיעור וחומרי העזר הנלווים **ברמת מתחילים א'**, מיועדים ללומדים הנמצאים בתחילת דרכם בלימודי השפה העברית. מערך זה כולל את **הכרת האותיות ויכולת הקריאה והכתיבה של שמות פרטיים**. אלו הם מרכיבים חיוניים וראשוניים בתהליך רכישת השפה.

מערך השיעור **ברמת מתחילים ב'** מכיל פעילות היכרות והתקדמות לקראת כתיבה בסיסית וראשונית.

מטרות כלליות של היחידה

- הקניית הבסיס לזיהוי ולקריאה של האותיות א'-ח וכתיבת השם הפרטי.
- פעילויות היכרות בין המשתתפים.
- טיפוח תחושת המסוגלות של הלומדים, לצד חוויית ההצלחה שלהם ברכישת השפה.

עקרונות פדגוגיים

- הוראת שפה מתוך הקשר.
- למידה באמצעות פעילויות חווייתיות ובאמצעות משחקים.
- התאמת כלי ההוראה ושיטות ההוראה למרחב הלימוד בשב"ס.

רמת מתחילים א' | פתיחה והיכרות

ציוד נדרש |

1. כרטיסיות אותיות א' - ח'.
2. דפי עבודה.
3. לוח מחיק וטוש.
4. דפים לבנים.

נושא | היכרות, חשיפה לאותיות א' - ח' וכתיבת השם הפרטי.

משך | 60 דק'

מטרות השיעור |

- הלומדים יכירו בעל פה משפטי היכרות בסיסיים.
- הלומדים יתרגלו את כתיבת שמם הפרטי.
- הלומדים ייחשפו לאותיות א'-ח' באמצעות הקשבה, צפייה וחזרה קולית.

שלבי השיעור

פתיחה (10 דק')

1. **הצג** את עצמך: "קוראים לי _____ ואני גר ב_____".
2. **כתוב** זאת על הלוח.
3. **בקש** מהלומדים לחזור אחריך.
4. **פנה** אל אחד התלמידים **ושאל** לשמו ולמקום מגוריו. **הצג** את התלמיד בתבנית שהוזכרה בסעיף מס' 1, **ובקש** מיתר התלמידים לחזור אחריך.
5. **בצע** פעולה זו עם ארבעה תלמידים נוספים.

היכרות עם האותיות א'-ח' (10 דקות)

1. **הצג** כל אחד מכרטיסי האותיות והתמונות.
2. **אמור** את שם האות (למשל: ב').
3. **בקש** מהלומדים לחזור אחריך.
4. **אמור** את המילה הנלווית לאות (למשל: בית).
5. **בצע** פעולה זו עם יתר האותיות.

טיפ למנחה | הקפד שלא לזרז את החזרות. ודא שההגייה ברורה.

רמת מתחילים א' | צבעים

פעילות | דף עבודה חזותי (15 דק')

חלק א' - מתח קו בין האות והמילה המתחילה באות זו.

חלק ב' - השלים את האות החזרה במילה.

הנחיה | "בדפי העבודה שתקבלו עכשיו תצרכו למתוח קו בין האות והמילה המתחילה באות זו.

בחלק ב' תצטרכו להשלים את האות החסרה. תוכלו להיעזר במחסן המילים ובתמונות

המצורפות.. בהצלחה!" ובחלק הנוסף עברו על האותיות.

טיפ למנחה | עבור בין הלומדים, תציע עזרה והכוונה למתקשים.

כתיבת השם הפרטי (15 דק')

חלק לכל לומד דף לבן וטוש עבה.

אמור למשתתפים: "היום נכתוב את השם הפרטי שלכם בעברית", ולאחר מכן כתוב על הלוח

דוגמה פשוטה של שם - למשל: "רן".

הסבר כיצד נכתבות האותיות, לאט ובבירור.

עבור בין הלומדים. **שאל** כל אחד מהם לשמו. **עזור** בליווי הדרגתי של כתיבת שמם.

טיפ למנחה | עודד גם את הלומדים המתקשים ביותר, לכתוב לפחות אות מתוך שמם -

אות שהם מזיהים ולמדו היום.

סיכום (10 דק')

פנה אל המשתתפים: "בשיעור הזה עשינו צעד ראשון בלימוד השפה העברית. הכרנו כמה אותיות,

שמענו מילים חדשות, וכל אחד כתב, לפי יכולתו, את שמו או חלק ממנו".

המשך בשאלות לדיון:

איזו אות הכי זכורה לכם?

האם הצלחתם לזהות אות שהופיעה בשמכם?

מהו החלק השיעור אליו הכי התחברתם?

סכום: "לימוד שפה חדשה הוא תהליך. כל חלק שנלמד היום, גם או הוא חלק קטן, הוא למעשה

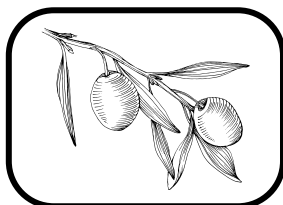
מרכיב חשוב בהכרת השפה".

מתח קו | התאם בין האות לבין המילה המתחילה באות זו

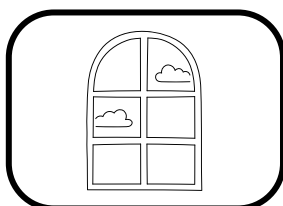
האות **ז**

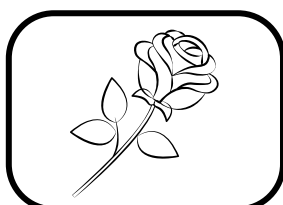
האות **ו**

האות **א**

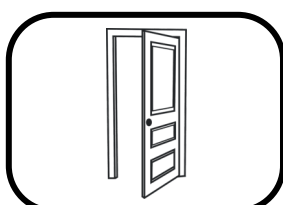
האות **ה**

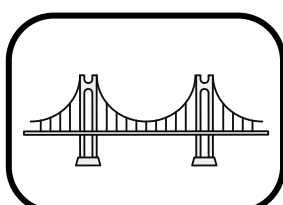
האות **ז**

האות **ג**

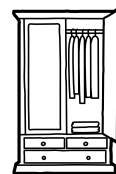
האות **ב**

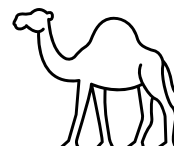
האות **ח**

השלם את האותיות החסרות

_ ר ו ן

_ מ ל

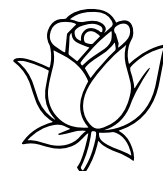
_ ר ז

_ ל ק

_ ר ד

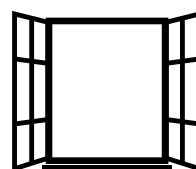
_ י ת

_ ר

_ ל י ן

מחסן
אותיות

א

ב

ג

ד

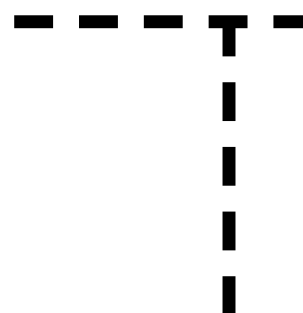
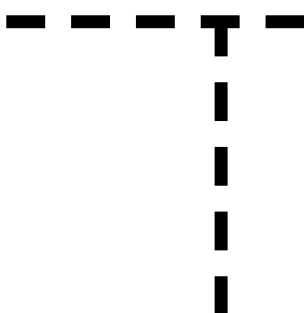
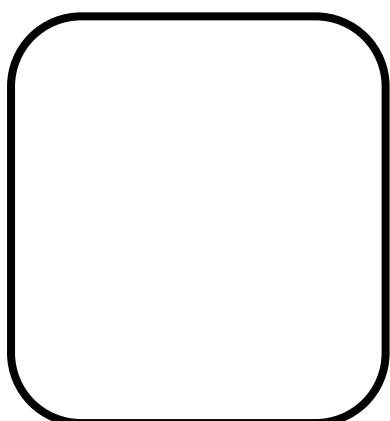
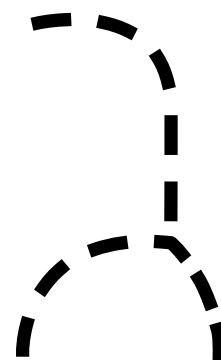
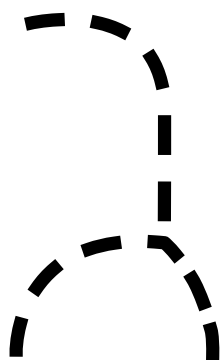
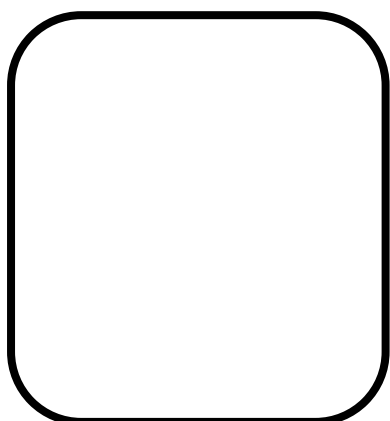
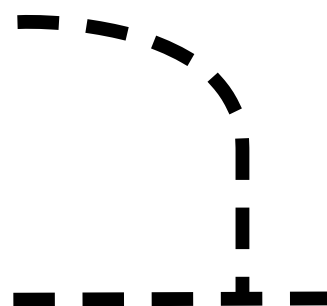
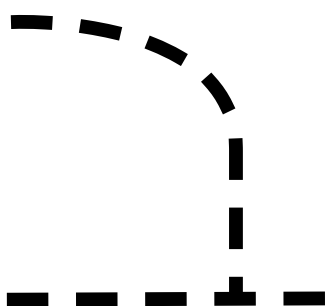
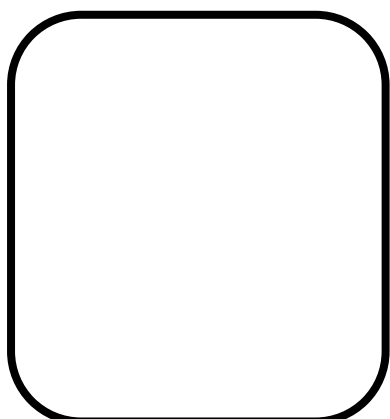
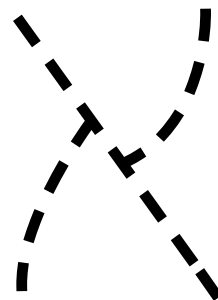
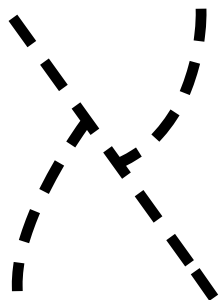
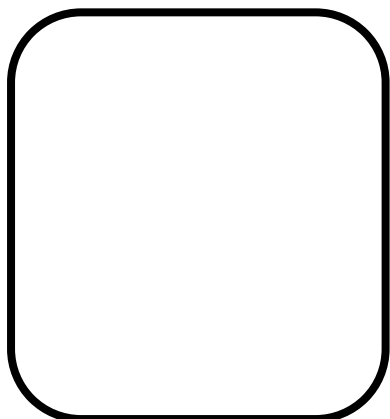
ה

ו

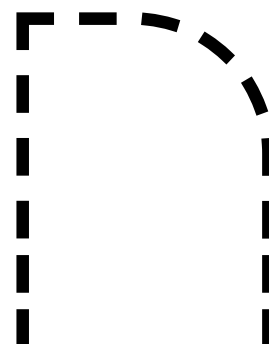
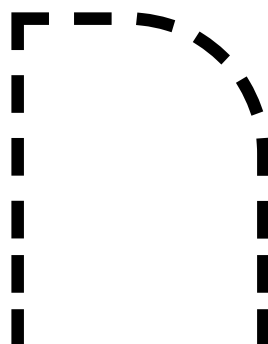
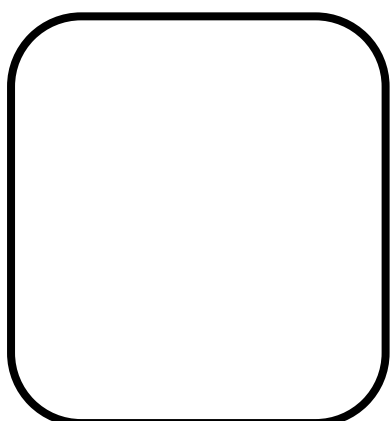
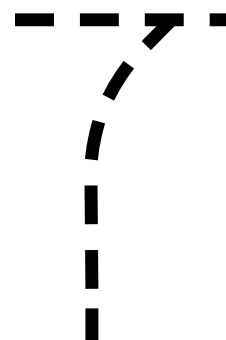
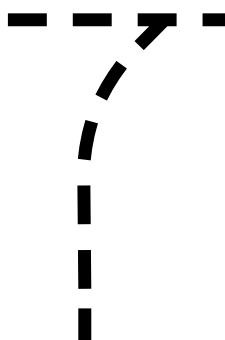
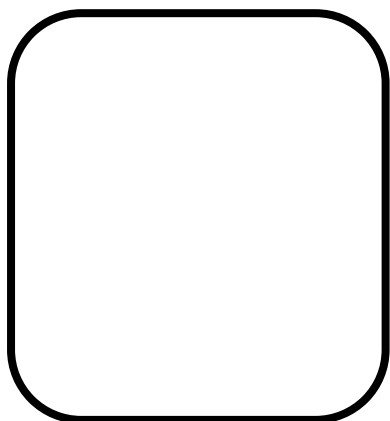
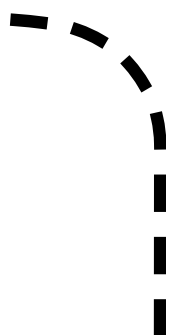
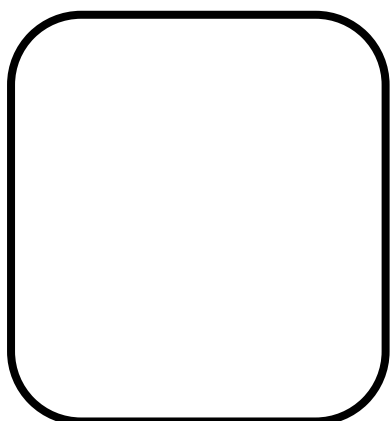
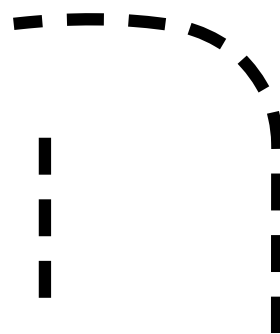
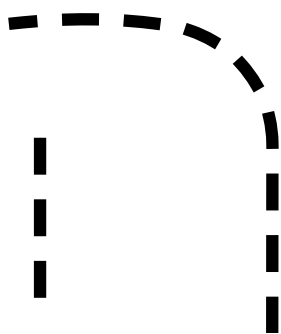
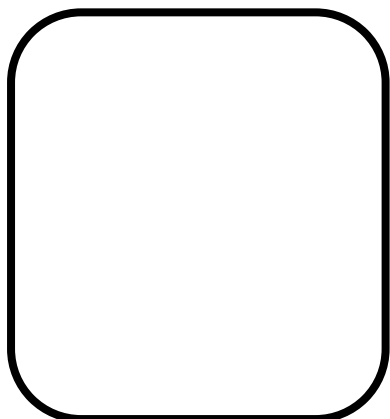
ז

ח

השלם את האות | כתוב בריבוע את האות בעצמך

השלם את האות | כתוב בריבוע את האות בעצמך

רמת מתחילים ב' | פתיחה והיכרות

נושא | פתיחה והיכרות | ניבים ופגמים

משך | 60 דק'

מטרות השיעור |

- המשתתפים יכירו אחד את השני ע"י שימוש במיומנויות אורייניות.
- המשתתפים יכירו מילים חדשות ומושגים חדשים.
- המשתתפים יתנסו במשימות הדורשות שיתוף פעולה.

ציוד נדרש |

1. קלפי עובדה ודעה.
2. כרטיסיות ניבים ופגמים.

שלבי השיעור:

פתיחה (15 דק')

פתח את השיעור: "היום נבצע פעילות היכרות וגם נכיר מספר מילים ומושגים חדשים".
הדבק על הלוח את כרטיסיות "עובדה" ו"דעה" – בקש מכל לומד לבחור אחד מהם. בבחירת "עובדה" הוא יספר לכולם על עובדה שאינה ידועה לגביו. בבחירת "דעה" – הוא ישתף את דעתו בנושא כלשהו השנוי במחלוקת ציבורית. (מסכים לא מסכים עם משהו) ניתן לכתוב על הלוח מתחת לכל קלף מה שהלומדים אומרים בקצרה.

טיפ למנחה | המשתתפים צפויים להתקשות בהבחנה בין עובדה ובין דעה. בשלב זה, מומלץ לנצל את הבלבול ולהשתמש בדוגמאות שמביאים הלומדים מעולמם האישי כדי להסביר את ההבדל בין השניים.

פעילות בקבוצות | ניבים ופגמים (20 דקות)

- חלק את הכיתה לשלוש קבוצות. כל קבוצה תקבל כרטיסייה המכילה שני פתגמים/ניבים, לצד משפטים לדוגמה בהם הניבים / הפתגמים משובצים.
- בשלב הראשון, הנחה את המשתתפים לנסות לפענח את משמעות הניבים / הפתגמים שקיבלו.
- לאחר מכן, בקש מכל קבוצה להחליט יחד על ניב / פתגם אחד, אשר הם בטוחים יותר שאותו אכן הבינו.
- הנחה את הקבוצות למנות נציג. הנציג יקריא במליאה הכיתתית את הניב / הפתגם ויסביר את משמעותו.

רמת מתחילים ב' | פתיחה והיכרות

פעילות קריאה משותפת (15 דק')

בשלב זה, חלוקת הקבוצות נשאר ללא שינוי, אך כל קבוצה תקבל את כרטיסיית הפתגמים של הקבוצה האחרת.

בצע את הפעולות הבאות:

1. **הנחה** את המשתתפים לקרוא את התוכן בכרטיסיות.
2. **בקש** מהמשתתפים למנות נציג קבוצה אחר (אחד שלא הציג בסבב הקודם).
3. כל נציג קבוצה יקריא פתגם / ניב אחד, וכן יקריא את ההסבר בו מצויה הדוגמה. זאת לאחר שהקבוצה תחליט על קריאה של אחד מן הניבים / הפתגמים.

סיכום (10 דק')

פתח בשאלה הבאה כמצע לדיון כיתתי:

"עם אילו אתגרים התמודדתם במהלך ביצוע המשימות (כיחידים וכקבוצה)?"

אסוף את תשובות המשתתפים. **סכם:** "בשיעור הזה הכרתם האחד את השני – באמצעות משחק ולימוד משותף. תוך כדי, הכרתם מילים חדשות ומושגים חדשים."